

Onsdagens namn

Rallyföreläsaren Oliver Solberg. FOTO: JESSICA GOW / TT

Olivia och Oliver

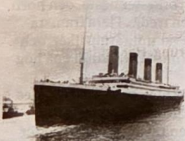
I dag har Olivia och Oliver namnsdag. Båda namnen har troligen ursprung i det latinska ordet för olivträd. Runt 23 150 personer har Olivia som förnamn, varav 17 250 som tilltalsnamn. Motsvarande siffror för Oliver är runt 26 500 respektive 15 100. Medelåldern för både tilltalsnamnet Olivia och Oliver är 14 år.

Temadagen

Internationella biomedicinska analytikerdagen

I dag den 15 april uppmärksammas Internationella biomedicinska analytikerdagen. Det är en dag som, enligt bland annat Vårdförbundet, firas för att lyfta fram en grupp inom vården som inte uppmärksammas så mycket som andra. Samtidigt lyfts yrket som en väldigt viktig del av sjukvården. Det ställs en stor andel diagnoser utifrån provsvar och andra underlag som kommer från biomedicinska analytiker.

Årtalet

Titanic. FOTO: FOTO: AP PHOTO/TT

1912

Efter att ha kolliderat med ett isberg strax före midnatt, vilket skadade skrovet under vattenlinjen, sjönk Titanic tidigt på morgonen den 15 april. På mindre än tre timmar slutade havet det nybyggda fartyget och omkring 1 500 personer dog, bland dem 89 svenskar. Ett skäl till att så många omkom var att det saknade livbåtar till alla. De flesta av människorna som hamnade i vattnet hade flytväst på sig men dog snart ändå eftersom det var så kallt. Det skulle dröja till 1985 innan Titanic vraket hittades.

Från Finska Lappland till ramslök och kungsörnar i Fyledalen

Från finska Lappland till Fyledalen är det nästan 200 mil. Men likheter finns, säger Marko Ketola som konstaterar att han nog alltid varit en lantis.

YSTAD

Långt från barndomens nordligaste Finland, uppväxten i Mariestad och stadslivet i Lund har Marko Ketola funnit sitt hem. Mitt i den skånska naturen, där ramslök doftar i skogsbrynet, hjortar och vildsvin passerar utanför fönstren och kungsörnar svävar över trädtopparna.

Att ställa frågan "Hur hamnade ni här?" känns fullt rimligt när man kommer fram till den gamla kvarnen på slutningen ner mot Fyledalen från Baldringe.

Platsen är slående vacker, med naturen bokstavligen in på husknuten. Under sång hoppar stora laxar i "laxtrappan" som länsstyrelsen anlagt i ån som går över tomt. Vildsvinen håller sig oftast utanför

trädgården, men så sent som på sin förmiddagspromenad har Marko fångat en stor gris på film.

– De äter en del fallfrukt, men har låtit bli trädgårdslanden, säger Marko Ketola.

Promenaderna är en del av vardagen för Marko. Han ger sig ofta ut och kan vara ute i flera timmar. Ibland gör han fynd under sina turer: ett horn från en hjort eller ett rådjur, eller som den gången 2022 när han gick ut för att leta efter svamp och

kom hem med ett 4 000 år gammalt fornyfynd som visade sig vara en slipsten från stenåldern.

Han lyssnar också en hel del på fåglar under sina promenader, men är ingen ornitolog utan beskriver sig som en glad amatör.

– Men nu har jag hittat en app som identifierar fågelarter. Den hör till och med skillnad på vilken hackspett det är som knackar.

Åter till berättelsen om hur paret Ketola hamnade i Fyledalen.

När Marko berättar att han ursprungligen kommer från byn Ivalo i Enare kommun i absolut nordligaste Finland, nästan 200 mil norrut, blir frågan ännu mer relevant. Enare är med sina drygt 17 300 kvadratkilometer Finlands till ytan största kommun – nästan lika stor som Skåne, Halland och Blekinge tillsammans – men har bara strax över 7 000 invånare.

– Den är kanske mest känd för att det är där man testar väldigt många vinterdäck, säger han.

Flytten gick dock inte direkt till Baldringe.

– Mina föräldrar kom till Mariestad som arbetskraftsinvandrare när jag var 4–5 år, säger Marko med en dialekt som bär mer spår av västgötska än av finska.

Hur var det att komma till Sverige?

– Jag minns inte så mycket. Men jag vet att jag i princip var helt tyst det första halvåret. Sen började jag prata svenska som mina kompisar.

Sedan dess har han pratat finska med sina föräldrar, men svenska med alla andra.

– När jag kommer till Finland nu och pratar, så låter jag som om jag är med i en gammal film. Jag pratar som man gjorde för 50 år sedan, säger han.

Vid ett besök i hembyn tillsammans med sina barn 2006 undrade barnen varför Marks moster hade så mycket samiska inredningsdetaljer, konst och hantverk.